

Alliantiedagen 2013 - Werkgroep 5, sociale coöperaties

Enkele bewonersinitiatieven

1. Allochtone vrouwen die stoplicht vragen opdat hun kinderen veilig weg over kunnen steken. Bij dit voorbeeld is er sprake van stokkende communicatie tussen gemeente en bewoners: gemeente vraagt niet waarom stoplicht gevraagd wordt en vrouwen hebben geen weet van de mogelijkheid om kinderen met 'klaar-overs' veilig de straat over te zetten. Dat eigen initiatief vergt een duurzame organisatie vanuit ouders.
2. Bewonersbedrijf in de wijk Heechterp Schieringen in Leeuwarden, een zogeheten Vogelaarwijk. Bewoners hebben daar zelf het initiatief genomen om een bedrijf op te richten waarin ze zelf de zeggenschap hebben. Ze doen onder meer aan afvalpreventie en groenonderhoud. Met deze initiatieven halen ze een deel van de geldstroom die gemoeid is met afvalverwerking en groenonderhoud, naar de wijk zelf. (zie via Google: Vogelaarwijk Leeuwarden neemt zelf het heft in handen | Altijd Wat)
3. In Venray kwamen bewoners aanvankelijk in verzet tegen plannen om een Polenhotel te bouwen. Bij nader inzien was er bereidheid voldongen feiten onder ogen te zien en ontstond er ruimte om op een positieve wijze met ontwikkelingen om te gaan. Er kwamen plannen voor een autoreparatieplek en een Pools winkeltje.
4. In Sittard kwam de gemeente met een plan om het openbaar groen tussen drie wijken in handen te geven van bewoners. Dat kwam niet van de grond omdat het plan niet gedragen werd door de bewoners, niet vanuit de bewoners ontstaan was. De condities van erkenning van eigen initiatief en zeggenschap in handen van bewoners waren niet vervuld.

Conditie

Naar aanleiding van de voorbeelden vertellen deelnemers over bewonersinitiatieven in hun eigen omgeving: een ruil- en weggeefwinkel; eigen organisatie van leerlingenvervoer. Er wordt vooral van gedachten gewisseld over condities die vervuld moeten zijn om bewoners in staat te stellen het heft zelf in handen te nemen, eigen initiatieven te ontwikkelen. De volgende condities worden genoemd en deels ook besproken:

- a. Er moet een gemeenschappelijke taal ontwikkeld worden. Bestuurders, ambtenaren en bewoners begrijpen elkaar niet meer, spreken niet meer dezelfde taal.
- b. Bewoners en gemeenten hebben een verschillende tijdsorde. Soms stelt de gemeente tijdslimieten die bewoners onvoldoende mogelijkheden geven om processen in de wijk op gang te brengen. Soms is het juist andersom en lopen bewoners zo snel dat de gemeente het niet bij kan benen.

- c. Bewoners moeten (onafhankelijke) ondersteuning krijgen om in de vingers te krijgen hoe ze als collectief kunnen optreden.
- d. Ambtenaren en bestuurders moeten veel meer gevoel krijgen bij het proces en minder focus zetten op het resultaat. Ambtenaren moeten de opbouwwerkfunctie leren.
- e. Er moet een objectieve en eerlijke berekening komen van het maatschappelijke rendement van bewonersinitiatieven: wat wordt ermee bespaard en verdiend en hoe kan dat geld ten goede komen van de ontwikkeling van de wijk? Welke geldstromen zijn er en welke onderdelen daarvan zouden in handen gesteld kunnen worden van bewonersinitiatieven?
- f. Gelijkwaardigheid en deskundigheid van bewoners moeten worden onderkend door ambtenaren en bestuurders. Mensen moeten met respect behandeld worden, moeten serieus genomen worden. Er moet meer waardering komen voor zelfredzaamheid en ervaringsdeskundigheid.
- g. Ambtenaren en bestuurders moeten leren luisteren, open staan voor ideeën van bewoners en niet meteen zaken de grond in boren met verwijzing naar regelgeving.
- h. Burgerinitiatieven worden gedragen door kartrekkers, door bevlogen personen uit de buurt die andere buurtbewoners meekrijgen in het initiatief, wat professionals van buiten de wijk vaak niet of minder lukt. Er moeten middelen beschikbaar worden gesteld die deze kartrekkers kunnen aanspreken om zich te laten adviseren.
- i. Er moet bereidheid zijn om de vraag achter de vraag te onderkennen.
- j. Er moet procesgeld zijn dat burgers zelf kunnen aanspreken om zich te laten ondersteunen in het proces om initiatieven van de grond te krijgen en bijvoorbeeld in juiste juridische kaders te gieten.
- k. De machtsongelijkheid tussen professionals en bewoners moet worden opgeheven.
- l. Bij het opstarten van een initiatief moet ook nagedacht worden over de vraag wat er gebeurt als het initiatief klaar is of als mensen afscheid nemen van het initiatief. Wat is er geregeld als mensen vertrekken, afstand nemen van het initiatief? Over die vraag moet vooraf nagedacht worden, anders loop je kans er gaandeweg door overvallen te worden.